

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 18 grudnia 2017 r.

DWKI-WWR.0916.2.2017.AZ

Pan Grzegorz Nowik
Przewodniczący
Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej
ul. Litewska 11/13
00-589 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Na postawie art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), Ministerstwo Edukacji Narodowej¹ w okresie od 12 czerwca 2017 r. do 30 lipca 2017 r. przeprowadziło kontrolę projektu realizowanego przez Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej oraz Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego „Zawisza” Federacji Skautingu Europejskiego (dalej: Zleceniobiorcy), w zakresie prawidłowości wykonania zadania publicznego, w tym wykorzystania dotacji przekazanej na realizację zadania publicznego pn. „Wolontariat w szkołach i placówkach”.

Zakres kontroli obejmował prawidłowość realizacji ww. zadania, w tym:

- stopień realizacji zadania;
- rzetelność i jakość wykonania zadania;
- prawidłowość wykorzystania środków publicznych;
- prowadzenie dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

Za koordynację realizacji całości projektu, przygotowanie i złożenie sprawozdania merytorycznego odpowiadał Związek Harcerstwa

¹ Kontrolę przeprowadzili pracownicy Ministerstwa Edukacji Narodowej:

- 1) Anna Zakościelna – specjalista w Wydziale Wspierania Rozwoju w Departamencie Wychowania i Kształcenia Integracyjnego, na podstawie upoważnienia nr 18/2017 z 6 czerwca 2017 r., kierownik zespołu kontrolującego;
- 2) Cezary Zawistowski – radca ministra w Wydziale Wspierania Rozwoju w Departamencie Wychowania i Kształcenia Integracyjnego, na podstawie upoważnienia nr 19/2017 z 6 czerwca 2017 r.
- 3) Janina Ewa Zalewska - Steć – radca ministra w Wydziale Wspierania Rozwoju w Departamencie Wychowania i Kształcenia Integracyjnego, na podstawie upoważnienia nr 23/2017 z 12 czerwca 2017 r.

sprawozdania merytorycznego odpowiadał Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej. Dokumentacja merytoryczna i finansowa dotycząca realizacji projektu została udostępniona kontrolerom w siedzibie ZHR, w Warszawie przy ul. Litewskiej 11/13.

Na podstawie wyników kontroli realizację zadania publicznego oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Przeprowadzona kontrola wykazała, że założone cele zadania publicznego zostały osiągnięte. Stwierdzona podczas kontroli nieprawidłowość dotyczyła wydatkowania kwoty 6142,24 zł.

W wyniku ogłoszonego przez Ministra Edukacji Narodowej otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego pn. „*Wolontariat w szkołach i placówkach*” w dniu 29 września 2016 r. zawarta została umowa (nr MEN/2016/DWKI/932) pomiędzy Ministrem Edukacji Narodowej a Związkiem Harcerstwa Rzeczypospolitej oraz Stowarzyszeniem Harcerstwa Katolickiego „Zawisza” Federacji Skautingu Europejskiego. Przedmiotem umowy było zorganizowanie i przeprowadzenie do 31 grudnia 2016 r. zadania publicznego pn. „*Wolontariat w szkołach i placówkach*”. Na realizację ww. zadania Ministerstwo Edukacji Narodowej przekazało środki publiczne w wysokości 524 344 zł.

Zgodnie z zawartą umową Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej złożył sprawozdanie końcowe z realizacji zadania publicznego, które zostało przez Ministerstwo Edukacji Narodowej przyjęte.

Kontrolą została objęta cała kwota dotacji przekazana przez MEN na realizację zadania tj. 524 344 zł. Kontrolą objęto okres od 29.09.2016 r. do 31.12.2016 r., tj. od dnia podpisania umowy do dnia zakończenia realizacji zadania.

Głównym celem zadania publicznego była realizacja projektów edukacyjnych, wychowawczych i społecznych, aktywizujących uczniów do działań wolontariackich w szkołach. Projekt skierowany był do uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że założone cele zadania publicznego zostały osiągnięte. Ocenę kontrolowanej działalności uzasadniają ustalenia z kontroli.

1. Stopień realizacji zadania, rzetelność i jakość wykonania zadania.

W ramach realizacji zadania publicznego pn.: „*Wolontariat w szkołach i placówkach*”, Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej i Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego „Zawisza” Federacji Skautingu Europejskiego były zobowiązane, zgodnie z ofertą realizacji zadania, stanowiącą załącznik do umowy, do zrealizowania trzech, prowadzonych równolegle (w terminie od 1 października do 31 grudnia 2016 r.) projektów: „*Rozwój aktywności młodych*”, „*Solidarność społeczna i wyzwania współczesności*”, „*Poszukiwanie tożsamości i solidarność międzypokoleniowa*”.

W wyniku kontroli stwierdzono realizację zakładanych projektów. Zadania zrealizowano w terminach określonych w ofercie.

1) Projekt „Rozwój aktywności młodych”.

Projekt zakładał aktywizowanie młodzieży do działania i rozwoju w sferze społecznej, intelektualnej, kulturalnej i fizycznej. Podczas kontroli ustalono, że w ramach działania przygotowane zostały materiały metodyczne, które mają być pomocą przy tworzeniu drużyn harcerskich w małych miejscowościach, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb mieszkańców małych miast. Opracowano materiały dotyczące współpracy szkoły ze środowiskiem harcerskim.

W ramach projektu w szkołach prowadzone były działania praktyczne obejmujące m.in. pomoc w organizacji dnia dziecka, dnia sportu, imprezy Andrzejkowej, święta szkoły czy integracji nowych klas. Podsumowaniem ww. działań prowadzonych w szkołach był konkurs pn. „Drużyna w szkole”, w którym udział wzięły 22 szkoły, z czego 16 szkół zostało laureatami certyfikatu „Szkoła przyjazna harcerstwu” przyznawanego przez ZHR. W konkursie promowano i pokazano dobre praktyki ze współpracy szkoła - środowisko harcerskie. Opracowane zostały materiały dla wolontariuszy pomagające w planowaniu pracy wolontariusza. Aktywnym szkołom i środowiskom harcerskim przekazano książki służące podnoszeniu jakości pracy z wolontariuszami.

2) Projekt „Solidarność społeczna i wyzwania współczesności”.

W ramach realizacji projektu przeprowadzono 271 szkoleń z pierwszej pomocy i radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia życia i bezpieczeństwa oraz postępowania w sytuacjach kryzysowych. Zgodnie z ofertą stanowiącą załącznik do umowy MEN zakładano realizację 39 szkoleń, jednak ze względu na duże zainteresowanie uczniów i nauczycieli, liczba przeprowadzonych szkoleń wzrosła do 271. Dodatkowe szkolenia zrealizowane zostały przez zaangażowanie w ich realizację większej liczby wolontariuszy. Szkolenia były dostosowane do różnych grup wiekowych oraz stopnia zaawansowania uczestników. Młodzież została również przygotowana do prowadzenia zajęć z zakresu pierwszej pomocy.

3) Projekt „Poszukiwanie tożsamości i solidarność międzypokoleniowa”.

Projekt ten realizowany był w trzech etapach, tj.: pogłębianie wiedzy przez samodzielną lekturę artykułów rekomendowanych i dostępnych na stronie internetowej Instytutu Pamięci Narodowej, szkolenie prowadzone przez pracowników Instytutu Pamięci Narodowej oraz włączenie młodzieży biorącej udział w projekcie w wybrane formy „Wolontariatu dla niezłomnych” np. pomoc przy organizowaniu spotkań wigilijnych dla kombatanów, zebranie paczek żywnościowych czy zorganizowanie akcji informacyjnej „Patroni ulic”.

W ramach projektu zrealizowano trzy jednodniowe konferencje szkoleniowe prowadzone przez pracowników Instytutu Pamięci Narodowej w formie warsztatów w Łodzi (28.11.2016 r.), Józefowie (01.12.2016 r.) i Opolu (16.12.2016 r.). Na potrzeby realizacji projektu stworzona została strona

internetowa <http://wolontariatdłaniezłomnych.pl>.

Działania realizowane w ramach powyższych trzech projektów były promowane przez kontakt z mediami, profile na portalach społecznościowych i stroną internetową www.zhr.pl. Materiały merytoryczne z projektów prezentowane były na stronie internetowej www.zhr.pl i portalu społecznościowym Facebook. Upowszechniono w formie broszur i materiałów dobre praktyki będące efektem zrealizowanych działań. Przedstawiciele ZHR zaprezentowali swoje umiejętności, szkoląc dzieci i młodzież z udzielania pierwszej pomocy na Ogólnopolskiej Konferencji pn. „Wolontariat przestrzeń czynienia dobra” zorganizowanej 06.12.2016 r. w Rzeszowie.

Osiągnięto założone cele zaplanowane w ramach realizacji zadania obejmujące aktywizację społeczności szkolnej i udział wolontariuszy w trzech projektach (*Rozwój aktywności młodych, Solidarność społeczna i wyzwania współczesności, Poszukiwanie tożsamości i solidarność międzypokoleniowa*), podniesienie potrzeby działań na rzecz wolontariatu, aktywizowanie uczniów do samodzielnego przygotowania działań wolontariackich, stworzenie banku dobrych praktyk dotyczących podejmowania działań na rzecz wolontariatu, opracowanie materiałów i programu służącego zakładaniu nowych drużyn naterenach wiejskich i w małych miastach.

2. Prawidłowość wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania.

Na realizację zadania publicznego przekazana została kwota 524 344 zł.

- 1) W wyniku kontroli ustalono, że kwota dotacji w wysokości 4 200 zł. została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem. Zleceniobiorca ze środków dotacji MEN sfinansował wydanie dwóch numerów kwartalnika Krajka nr 57 i nr 58 – które nie zawierały treści i materiałów dotyczących realizowanego zadania publicznego „Wolontariat w szkołach i placówkach” (faktura nr 620/16 z 04.11.2016 r. i 744/16 z 19.12.2016 r.).

Zgodnie z *Zasadami przyznawania i rozliczania dotacji*, stanowiącym załącznik nr 2 do umowy, na podstawie § 6 ust 1 dotacja przekazana przez Ministra Edukacji Narodowej może zostać wykorzystana wyłącznie na pokrycie kosztów niezbędnych do zrealizowania zadania. Kwota w wysokości 4 200,00 zł stanowi wydatek, który nie jest kwalifikowany i nie może być sfinansowany ze środków dotacji MEN.

Zleceniobiorca wyjaśnił, że w ramach realizacji projektu zaplanowano wydać w formie ogólnopolskiego periodyku, adresowanego do drużyn harcerskich w Polsce, materiały zebrane podczas realizacji projektu (artykuły, pomysły, relacje z wydarzeń dotyczących projektu, inspiracje dotyczące współpracy ze szkołą i animacji działań wolontarystycznych). Ww. materiały zamieszczono tylko w jednym kwartalniku „Krajka” nr 59. Zleceniobiorca w przesłanych wyjaśnieniach zobowiązał się do zwrotu kosztów wydania dwóch ww. numerów 57 i 58 kwartalnika.

Kwota 4200 zł stanowi dotację wydatkowaną niezgodnie z przeznaczeniem i podlega zwrotowi.

- 2) W wyniku kontroli ustalono, że koszty na wynagrodzenia dla trenerów i specjalistów zewnętrznych pokryte z dotacji były wyższe niż koszty przewidziane w ofercie realizacji zadania.

W ofercie stanowiącej załącznik do umowy MEN/2016/DWKI/932 (kalkulacja przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego) wskazano, że z dotacji MEN na wynagrodzenia trenerów i specjalistów zewnętrznych przewidziano kwoty w wysokości:

- 49 900 zł. – pozycja I.5 ww. kalkulacji (koszty merytoryczne po stronie SHK Zawisza),
- 13 000 zł – pozycja I.5 ww. kalkulacji (koszty merytoryczne po stronie ZHR).

Podczas kontroli ustalono, że Zleceniobiorca przekroczył ww. kwoty wskazane w kosztorysie, tj.:

- kwota pokryta z dotacji wyniosła 50 842,24 zł. – dokonano zwiększenia wydatków o 942,24 zł (pozycja I.5 - koszty merytoryczne po stronie SHK Zawisza),
- kwota pokryta z dotacji wyniosła 14 000 zł – dokonano zwiększenia wydatków o 1000 zł (pozycja I.5 - koszty merytoryczne po stronie ZHR).

Łącznie kwota 1 942,24 zł stanowi dotację pobraną w nadmiernej wysokości.

Zgodnie z § 6 ust. 6 Regulaminu otwartego konkursu ofert na realizację ww. zadania publicznego niedozwolone są jakiegokolwiek zwiększenia wydatków w pozycjach dotyczących wynagrodzeń i honorariów.

Kwota w wysokości 1 942,24 zł stanowi wydatek, który nie jest kwalifikowany i nie może być sfinansowany ze środków dotacji MEN.

3. Prowadzenie dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

Dokumentacja związana z realizowanym zadaniem, pomimo niżej wykazanej uwagi, prowadzona była prawidłowo. Wykorzystanie dotacji zostało udokumentowane w sposób umożliwiający identyfikację wszystkich planowanych zadań i ocenę prawidłowości realizacji zadania. Analiza dokumentacji wykazała, że:

- a. Dokumenty objęte kontrolą (dotyczące realizacji zadania) potwierdzały wydatkowanie dotacji w terminach określonych w umowie.
- b. Dokumentacja merytoryczna potwierdzała realizację działań określonych w ofercie i obejmowała listy uczestników projektu, programy, umowy cywilnoprawne.
- c. Środki z dotacji były przechowywane na wyodrębnionym, na potrzeby realizacji zadania, rachunku bankowym.
- d. Zleceniobiorca prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych w ramach dotacji oraz wydatków dokonanych z tych środków

w sposób umożliwiającą identyfikację kosztów i wydatków dotyczących realizacji zadania. Zapisy księgowe odzwierciedlały koszty i wydatki na realizację zadania.

- e. Zleceniobiorca prowadził pełną dokumentację księgową zadania, odrębnie w stosunku do innych kosztów własnej działalności.
- f. Dokumenty finansowe były opisane w sposób określony w *Zasadach przyznawania i rozliczania dotacji*. Opisy zawierały przeznaczenie dokonanych zakupów.

Stwierdzono jednak, że opisy na dokumentach były niestaranne, zawierały liczne korekty co utrudniało czytelność.

- g. Zgodnie z umową Zleceniobiorca dochował obowiązku informowania o fakcie finansowania zadań ze środków MEN, poprzez umieszczenie na materiałach, publikacjach, informacjach dla mediów, ogłoszeniach dotyczących realizowanego zadania informacji, że projekt był współfinansowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Z wyżej przedstawionego stanu faktycznego wynika, że część dotacji w kwocie 6142,24 zł stanowi wydatek niekwalifikowany co skutkować będzie koniecznością zwrotu ww. kwoty.

W przypadku wykonywania zadań publicznych zleconych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, mając na uwadze ww. nieprawidłowości dotyczące kontrolowanej działalności, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przedstawiam następujące wnioski:

Działania przewidziane w ramach zadania publicznego należy realizować zgodnie z umową tj.:

- dotację przekazaną przez Ministra Edukacji Narodowej należy wykorzystywać zgodnie z przeznaczeniem określonym w ofercie realizacji zadania,
- nie należy przekraczać kwot wydatków określonych dla wynagrodzeń i honorariów.

Na podstawie art. 49 ww. ustawy o kontroli, przedstawiając powyższe wystąpienie pokontrolne, proszę o przekazanie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia informacji o sposobie wykorzystania wniosków lub o przyczynach ich niewykorzystania.

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

DIREKTOR GENERALNY
Joanna Szczawińska
MINISTERSTWA EDUKACJI NARODOWEJ